

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

LL.D.; Dip. Stud. Rel.; Dip. Can. Matr. Jur. & Proc.;
Cert. Jur. & H.R. (Strasbourg);
P.G. Dip. European Competition Law (King's College, London),
P.G. Dip. European Law (King's College, London).

Illum l-10 ta' Mejju, 2018

**Prim Awla tal-Qorti Civili
Rikors Numru 34/2010 SM**

**Francis Naudi (ID 629335 M)
fil-kwalita` tieghu ta' mandatarju
specjali tal-assenti Robert Hornyold
Strickland**

vs.

- 1. Professur Joseph M. Ganado u
Professur Guido De Marco fil-kwalita`
taghhom ta' esekutori testamentarji
tal-mejta l-Onorevoli Mabel Strickland
OBE u**
- 2. *The Strickland Foundation***

Il-Qorti,

- 1.0. Rat ir-rikors guramentat promotur datat it-13 ta' Jannar, 2010, li permezz tieghu *tramite* l-mandatarju minnu inkarigat, ir-rikorrenti Hornyold Strickland sintetikament espona s-segwenti, (ara foll 1):
  - 1.1. Illi hu jigi n-neputi ta' Mabel Strickland li mietet fid-29 ta' Novembru, 1988;
  - 1.2. Illi bl-ahhar zewg (2) testmenti taghha datati l-11 t'Awwissu, 1979, u l-21 ta' Mejju, 1982, senjatament permezz tal-artiklu 8 tal-ewwel testment hawn indikat, (ara foll 10), l-istess Mabel Strickland istitwiet lil Robert Hornyold Strickland bhala l-eredi universali taghha, kif suggett ghall-kondizzjonijiet hemm imposti, (ara foll 6 u foll 14);
  - 1.3. Illi permezz tal-artiklu 9 tal-istess testment datat il-11 t'Awwissu, 1979, l-istess testatarja indikata fil-paragrafu precedenti innominat lill-intimati de Marco u Ganado bhala esekuturi taghha, (ara foll 10);
  - 1.4. Illi permezz tal-artiklu 2 tal-istess testment datat 11 t'Awwissu, 1979, fuq riferit, l-istess testatrici halliet b'titolu ta' legat lil Fondazzjoni Strickland il-proprjeta` maghrufa bhala Villa Parisio, Hal-Lija, inkluz il-kontenut tal-istess, bl-eccezzjoni tad-deheb, tal-fidda, u oggetti ohra prezzjuzi, somom ta' flus, kotba tal-bank, kotba illegati, dokumenti ohra rigwardanti titoli u "stocks", (ara foll 7);
  - 1.5. Illi *di piu`*, *ai termini* tal-artiklu 7 tat-testment fuq indikat, l-imsemmi Hornyold Strickland inghata d-dritt tal-uzu u l-abitazzjoni tal-"*guest rooms with bathroom and studies at Villa Parisio*", (ara foll 9 u 10, u foll 28);
  - 1.6. Illi l-imsemmija Mabel Strickland kienet akkwistat l-imsemmi fond "Villa Parisio", Hal-Lija, permezz ta' kuntratt datat it-18 ta' Marzu, 1943, (ara foll 21);

- 1.7. Illi apparti l-istess villa, l-imsemmija Mabel Strickland kienet ukoll tippossjedi diversi proprjetajiet ohra fosthom artijiet u struttura li kienu jikkonfinaw l-istess villa;
- 1.8. Illi minkejja dak ordnat mill-imsemmija testatrici Mabel Strickland, l-intimati ezekuturi testamentari minnha nominati naqsu li jittrasferixxu lir-rikorrenti Hornyold Strickland is-segwenti:
  - 1.8.1. Diversi artijiet f'Hal Lija kif indikata fil-pjanta immarkata Dok. 'RS5', (ara foll 28), u hemm indikati bil-kuluri ahdar u rosa;
  - 1.8.2. Illi l-artijiet indikati fil-paragrafu precedenti bil-kulur ahdar kienu akkwistati minn Mabel Strickland fit-2 ta' Lulju, 1947;
  - 1.8.3. Illi l-artijiet indikati bil-kulur roza fil-paragrafu immedjatament qabel dak precedenti, (senjatament il-paragrafu numru wiehed punt tmienja punt wiehed, (1.8.1.), aktar qabel), kienu akkwistati minn Mabel Strickland fil-11 ta' Jannar, 1954, (ara foll 36);
  - 1.8.4. L-artikoli prezzjuzi kollha;
  - 1.8.5. Il-flus;
  - 1.8.6. Il-kotba tal-bank;
  - 1.8.7. Il-kotba illegati;
  - 1.8.8. Id-dokumenti l-ohra rigwardanti t-titoli jew "stocks";

li jinsabu jew li kienu jinsabu fil-villa *de quo ai termini* tat-2 artikolu tat-testment datat il-11 t'Awwissu, 1979, fuq riferit;

  - 1.8.9. Il-pussess tal-"*guest rooms with bathrooms and studies*" sitwati f'Villa Pariso, biex b'hekk ir-rikorrenti jkun jista' jezercita d-dritt tieghu lilhu moghti;

- 1.9. Illi l-fundazzjoni intimata bniet strutturi fuq l-artijiet immarkati bil-kulur ahdar fil-pjanta a foll 28, liema art tappartjeni lir-rikorrenti, u dan, minghajr l-ebda konsultazzjoni tieghu;
- 1.10. Illi l-intimati Ganado u De Marco qatt ma taw rendikont tal-amministrazzjoni taghhom lir-rikorrenti l-eredi ta' Mabel Strickland;
- 1.11. Illi ghalkemm l-intimati gew mitluba jonoraw ix-xewqat tal-imsemmija testatrici, huma baqghu inadempjenti;
- 1.12. Illi ghalhekk adixxa din il-qorti biex l-intimati jew min minnhom jghidu ghaliex din il-qorti m'ghandiex:
  - 1.12.1. Tiddikjara l-artijiet immarkati bil-kulur ahdar u roza fuq il-pjanta annessa immarkata Dok 'RS5' kif diskretti dettaljatament fil-kuntratti tal-akkwist annessi u immarkati Dok. 'RS6' u 'RS7' li kienu akkwistati minn Mabel Strickland fit-2 ta' Lulju, 1947, u fil-11 ta' Jannar, 1954, rispettivament, jappartjenu lir-rikorrenti Robert Hornyold Strickland skont kif ordnat fit-testment ta' Mabel Strickland datat il-11 t'Awwissu, 1979;
  - 1.12.2. Tordna lill-intimati jew min minnhom biex jimmettu fil-pussess tal-istess artijiet, hielsa minn kull dritt ta' terzi persuni fuq l-istess jew bicciet minnhom, lir-rikorrenti, u dan, fi zmien qasir u perentorju iffissat mill-qorti;
  - 1.12.3. Tordna lill-intimati jew min minnhom biex *ai termini* tal-artiklu 2 tal-ewwel testment fuq riferit ta' Mabel Strickland, jikkonsenjaw lir-rikorrenti kwalsiasi oggett rimanenti tad-deheb jew fidda, l-oggetti prezzjuzi kollha, (inkluzi rikordji tal-familja), illi kienu jappartjenu lill-imsemmija Mabel Strickland, flimkien ma' kwalsiasi flus, kotba illegati, kotba tal-banek u dokumenti ta' titolu jew "*stock*", li ghandhom, u dan, fi zmien qasir u perentorju iffissat mill-qorti;

1.12.4. Tiddikjara li r-rikorrenti ghandu d-dritt li jaghmel uzu u jabita:

1.12.4.i. Fil-kmamar indikati fil-pjanta annessa u mmarkata Dok. 'RS3';

1.12.4.ii. F'dawk l-ambjenti tal-imsemmija villa li normalment jintuzaw mill-mistednin bhal, gonna, s-sala, l-kamra tal-ikel, u l-kcina, fost ohrajn;

1.12.5. Tordna ghalhekk lill-intimati jew min minnhom biex fi zmien qasir u perentorju iffissat mill-qorti, jaghtu lir-rikorrenti access ghall-ambjenti indikati fil-paragrafu precedenti biex jezercita d-dritt ta' uzu u abitazzjoni imholli lilhu mit-testatrici Mabel Strickland fit-testment taghha tal-11 t'Awwissu, 1979;

1.12.6. Illi l-fundazzjoni intimata tigi ordnata biex fi zmien qasir u perentorju iffissat mill-qorti tiddemolixxi kwalsiasi struttura li bniet fuq l-artijiet imsemmija;

1.12.7. Illi fin-nuqqas, r-rikorrenti jigi awtorizzat jaghmel l-istess xogholijiet ta' demolizzjoni hu stess a spejjez tal-imsemmija fundazzjoni;

1.12.8. Tordna lill-intimati jaghtu rendikont dettaljat tal-amministrazzjoni taghhom fi zmien qasir u perentorju iffissat mill-qorti;

1.12.9. Bl-ispejjez kontra l-intimati;

1.12.10. B'riserva ta' kull azzjoni ohra spettanti lilu;

2.0. Rat ir-risposta guramentata datata d-9 ta' Frar, 2010, li permezz taghha l-fundazzjoni intimata sintetikament irrispondiet bil-mod segwenti, (ara foll 45):

2.1. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infundati u ghandhom jigu respinti;

- 2.2. Illi l-immissjoni fil-pussess tal-proprjeta` in dizamina sar zmien ilu meta hi hadet il-pussess materjali tal-proprjeta` formanti parti minn Villa Parisio, Hal Lija, lilha mhollija b'legat;
- 2.3. Illi fl-istess zmien ir-rikorrenti ha pussess materjali ta' diversi proprjetajiet immobbli komprizi fil-wirt, bhal per eżempju, "Xara Palace", l-Imdina;
- 2.4. Illi dak iz-zmien ir-rikorrenti m'ghamel l-ebda opposizzjoni u kien biss wara hafna li qajjem il-pretensjonijiet tieghu in dizamina;
- 2.5. Illi r-rikorrenti kien ukoll approva d-denunzja, liema denunzja tindika li l-proprjeta` immobbli *de quo* kienet imhollija b'legat lill-fundazzjoni in kwistjoni u li ghaliha r-rikorrenti hallas it-taxxa tas-successjoni relattiva, (ara foll 53);
- 2.6. Illi l-artijiet in kwistjoni jiffurmaw parti integrali mill-proprjeta` maghrufa bhala Villa Parisio, Hal-Lija, li giet imhollija b'legat lill-fondazzjoni *de quo* u kienu gew hekk integrati snin qabel ma t-testatrici ghamlet it-testment in kwistjoni, per eżempju t-"*tennis court*";
- 2.7. Illi fir-rigward tal-effetti mobbli komprizi fil-kliem "*...gold, silver and other precious articles, sums of money, bank books and other documents of title and stocks*" li r-rikorrenti hu intitolat ghalihom skont it-testment *de quo* kienu ikkonsenjati lilu zmien ilu, bl-eccezzjoni ta' xi oggetti li dwarhom qatt ma kien hemm kontestazzjoni u li ghadhom ikkonservati ghalih;
- 2.8. Illi l-vertenza hi fil-fatt fir-rigward tal-interpretazzjoni tal-kliem fit-testment "*other precious articles*" u "*bound books*", u ghalhekk, in vista tal-artiklu 156 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta, (minn issa 'l quddiem Kap 12), ma tissodisfax ir-rekwiziti tal-ligi, u li allura l-qorti ghandha tordna lir-rikorrenti jispecifica l-effetti mobbli li qed jippretendi;
- 2.9. Illi t-testatrici halliet "*the property known as Villa Parisio and all the contents thereof*" lill-fundazzjoni bl-eccezzjoni

ta' "... *gold, silver and other precious articles, sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks*";

- 2.10. Illi jsegwi li s-suespost ghandu jigi interpretat restrittivament – a bazi tal-principju *exceptio est strictissimae interpretationis*;
- 2.11. Illi r-rikorrenti mhux intitolat ghall-oggetti prezzjuzi kollha kif donnu qed jippretendi;
- 2.12. Illi r-rikorrenti hu intitolat ghal "*gold, silver and other precious articles*", liema frasi ghandha tigi interpretata *ejusdem generis* mal-kliem specifiku "*gold, silver*" li jipprecedu l-istess frazi;
- 2.13. Illi l-kliem "*bound book*" ghandhom jigu interpretati fil-kuntest tal-frasi li jinstabu fiha l-kliem "*sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks*" li jirreferu ghall-flus u titoli finanzjarji bhal "*bond books*" – u mhux kotba illegati kif qed jippretendi r-rikorrenti;
- 2.14. Illi d-dritt ta' uzu u abitazzjoni hu fir-rigward tal-"*guest rooms with bathroom and study*" li mhumiex l-ambjenti indikati fir-rikors gurantat promotur izda dawk indikati fil-pjanta immarkata Dok. 'K2', (ara foll 61), li taghhom r-rikorrenti jgawdi dawn id-drittijiet skont it-testment;
- 2.15. Illi t-testment ma jsemmix li r-rikorrenti ghandu dawn id-drittijiet fir-rigward tal-gonna, sala, kamra tal-ikel, kcina jew ambjenti ohra;
- 2.16. Illi d-dritt ta' uzu u abitazzjoni hu servitu` personali u ghalhekk ghandu jigi interpretat restrittivament;
- 2.17. Illi *di piu`*, hu l-istess testment li jillimita dawn id-drittijiet bil-kliem "*... provided that the enjoyment of such right shall in no way interfere with the work of the foundation*";
- 2.18. Illi r-rikorrenti ma jindikax ghal liema kostruzzjonijiet qed jirreferi u fi kwalunkwe kaz, il-fondazzjoni intimata

ghandha kull dritt li taghmel xogholijiet fil-proprjeta` taghha stess;

2.19. Illi l-fundazzjoni mhix amministratur u ghalhekk m'ghandha l-ebda obbligu li taghti rendikont;

2.20. Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti;

2.21. Salv rispost ulterjuri;

3.0. Rat ir-risposta guramentata datata wkoll id-9 ta' Frar, 2010, li permezz taghha l-ezekutori testamentarji intimati sintetikament irrispondew bil-mod segwenti ghat-talbiet tar-rikorrenti, (ara foll 90):

3.1. Illi fir-rigward tal-ewwel (1) u tat-tieni (2) talbiet tar-rikorrenti, (ara foll 3):

3.1.1. Ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju *stante* li l-immissjoni fil-pussess saret zmien ilu meta l-fundazzjoni hadet il-pussess materjali tal-proprjeta` in kwistjoni lilha mhollija b'legat;

3.1.2. Illi fl-istess perjodu r-rikorrenti ha l-pussess materjali tal-immobbli l-ohra komprizi fil-wirt – bhal “Xara Palace”, l-Imdina;

3.1.3. Illi dak iz-zmien ir-rikorrenti – l-eredi universali tat-testatrici – m'ghamel l-ebda opposizzjoni;

3.1.4. Illi kien biss zmien wara li r-rikorrenti qajjem il-pretensjonijiet odjerni;

3.1.5. Illi r-rikorrenti kien anke approva d-denunzja li tindika l-proprjeta` immobbli minnu pretiza bhala parti minn “Villa Parisio”, Lija, li kienet imhollija b'legat lill-fundazzjoni intimata, u l-istess rikorrenti kien ukoll hallas it-taxxa tas-successjoni relattiva;

3.1.6. Illi l-artijiet in kwistjoni jiffurmaw parti integrali mill-Villa Parisio in dizamina li a bazi tal-artiklu 2 tat-

testment *de quo* thalliet b'legat lill-fundazzjoni intimata;

3.1.7. Illi l-istess artijiet kienu gew integrati mal-imsemmija Villa hafna snin qabel ma t-testatrici ghamlet it-testment in kwistjoni;

3.2. Illi fir-rigward tat-tielet (3) talba tar-rikorrenti, (ara foll 3):

3.2.1. Illi din it-talba hi infundata u ghandha tigi respinta;

3.2.2. Illi l-mobbli hemm indikati komprizi fil-kliem “... *gold, silver and other precious articles, sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks*” illi r-rikorrenti hu intitolat ghalihom gew ikkonsenjati lilu, bl-eccezzjoni ta' xi oggetti li m'hemm l-ebda kontestazzjoni fuqhom u huma ikkonservati ghalih;

3.2.3. Illi essenzjalment hemm divergenza dwar l-interpretazzjoni tal-kliem fit-testment “*other precious articles*” u “*bound books*”;

3.2.4. Illi t-talba tar-rikorrenti hawn in dizamina ma tissodisfax ir-rekwiziti tal-artiklu 156 tal-Kap 12;

3.2.5. Illi ghalhekk il-qorti ghandha tordna lir-rikorrenti biex jispecifica l-effetti mobbli li qed jippretendi;

3.2.6. Illi bhala esekutori testamentarji interpretaw id-disposizzjoni testamentarja in kwistjoni fid-dawl tar-regoli ta' interpretazzjoni segwenti:

3.2.6.i. Il-frazi “*other precious articles*” ghandha tigi interpretata *ejusdem generis* mal-kliem “... *gold, silver ...*” li jipprecedu dik il-frazi;

3.2.6.ii. Illi konsegwentement il-pretensjoni tar-rikorrenti li hu intitolat ghall-oggetti

prezzjuzi kollha (inkluzi rikordji tal-familja ...) hi infondata;

3.2.6.iii. Illi l-kliem “*bound books*” ghandhom ikunu interpretati fil-kuntest tagghom u cioe` b’referenza ghall-kliem “... *sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks...*”;

3.2.6.iv. Illi certament dawn il-kliem qed jirreferu ghal oggetti li jirrigwardaw flus u titoli finanzjarji bhal “*bound books*” u mhux, kotba illegati kif qed jippretendi ir-rikorrenti;

3.2.6.v. Illi t-testatrici halliet “... ***the property known as Villa Parisio and all the contents thereof...***” lill-fundazzjoni intimata bl-eccezzjoni ta’ “... *gold, silver and other precious articles, sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks*”;

3.2.6.vi. Illi hawn isegwi li dawn ghandhom jigu interpretati restrittivament a bazi tal-principju *exceptio est strictissimae interpretationis*;

3.3. Illi fir-rigward tar-raba’ (4) talba tar-rikorrenti, (ara foll 3):

3.3.1. Illi huma gew fdati biex jezegwixxu l-volonta` tat-testatrici Mabel Strickland;

3.3.2. Illi huma wasslu ghas-segwentijiet:

3.3.2.i. Illi fir-rigward tad-**Dritt ta’ Uzu u Abitazzjoni** dan hu limitat ghall-... *guest rooms with bathroom and study*, (ara foll 106);

3.3.2.ii. Illi r-rikorrenti jgawdi d-dritt ta’ uzu u abitazzjoni fir-rigward skont it-testment;

- 3.3.2.iii. Illi fir-rigward tal-uzu tal-**Gonna, Sala, Kamra tal-Ikel u Kcina, jew Ambjenti Ohra** it-testment ma jsemmi l-ebda dritt fir-rigward;
  - 3.3.2.iv. Illi d-dritt ta' uzu u abitazzjoni jikkostitwixxu servitu` personali, u ghalhekk ghandu jigi interpretat b'mod restrittiv;
  - 3.3.2.v. Illi *di piu`*, l-istess testment jillimita dan id-dritt bil-kliem "*... provided that the enjoyment of such right shall in no way interfere with the work of the foundation*";
- 3.4. Illi fir-rigward tal-hames (5) u tas-sitt (6) talbiet tar-rikorrenti, (ara foll 3):
- 3.4.1. Dawn ma jikkoncernawx lill-intimati odjerni;
- 3.5. Illi fir-rigward tas-seba' (7) talba tar-rikorrenti, (ara foll 3):
- 3.5.1. Illi din it-talba tar-rikorrenti hi intempestiva;
  - 3.5.2. Illi huma qatt ma intalbu jaghtu rendikont;
  - 3.5.3. Illi minhabba l-kwistjonijiet li inqalghu u minhabba d-diskussjonijiet li qed isiru, ma kienux f'posizzjoni jaghtu rendikont finali;
  - 3.5.4. Illi tali rendikont irid jigi pprezentat lill-Qorti Civili, Gurisdizzjoni Volontarja;
  - 3.5.5. Illi fi kwalunkwe kaz, dejjem agixxew bl-akbar mod trasparenti mal-beneficjarji kollha tal-wirt;
  - 3.5.6. Bl-ispejjez;
  - 3.5.7. Salv risposti ulterjuri;

4. Rat il-verbal tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet datat il-11 ta' Marzu, 2010, li permezz tieghu qabblu li x-xhieda – kemm dik *viva voce* u dik ipprezentata permezz ta' dikjarazzjonijiet guramentati miktuba – tista' tinghata kemm bil-lingwa Ingliza kif ukoll bil-Malta, (ara foll 135);
5. Rat il-verbal taghha datat il-25 ta' Frar, 2013, li permezz tieghu, wara talba appozita tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet, awtorizzat access fuq il-fond mertu tal-procedura odjerna fid-data u hin hemm indikati, (ara foll 395);
6. Rat il-verbal datat iz-19 t'April, 2013, li permezz tieghu ddiskriviet l-access minnha kondott fil-fond u fl-artijiet in meritu, (ara foll 480);
7. Rat id-digriet taghha datat l-20 ta' Mejju, 2013, li permezz tieghu, wara talba appozita tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet bil-ghan li jilhqu transazzjoni *tramite* medjazzjoni, appuntat lill-medjatur hemm indikat ghal dan l-iskop, (ara foll 482), liema medjatur kien sussegwentement sostitwit permezz ta' digriet datat l-1 ta' Lulju, 2013, wara rikors appozitu datat il-28 ta' Gunju, 2013, (ara foll 483);
8. Rat id-digriet taghha datat il-13 ta' Marzu, 2015, li permezz tieghu, wara rikors appozitu datat il-11 ta' Marzu, 2015, fejn kienet infurmata li ghalkemm l-istess medjatur rikorrenti kien ghamel minn kollox biex jiffacilita t-trattattivi bejn il-partijiet bil-ghan li jwassalhom ghall-ftehim, din il-medjazzjoni ma kelliex ezitu favorevoli, u fost affarijiet ohra waqqfet l-inkarigu *de quo*, (ara foll 499 u 501);
9. Rat id-digriet taghha datat l-14 ta' Frar, 2017, li permezz tieghu fuq talba appozita hemm indikata, appuntat Imhallel Supplenti biex jisma' l-kontro-ezami hemm riferit, (ara foll 1169);
10. Rat il-verbal datat il-31 ta' Mejju, 2017, li permezz tieghu l-istess Imhallel Supplenti informa lill-qorti li kien espleta l-inkarigu lilu moghti u li kien f'posizzjoni jipprezenta x-xhieda li kien gabar, (ara foll 1173);
11. Rat id-digriet taghha datat l-20 ta' Gunju, 2017, li permezz tieghu, wara talba appozita tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet, awtorizzat lill-istess li, gialadarba ddikjaraw li ma

kellhomx provi ohra x'jiproducu, jittrattaw il-procedura odjerna bil-modalita` u fit-termini hemm indikati, (ara foll 1201);

12. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti *nomine* datata t-30 t'Awwissu, 2017, (ara foll 1202), flimkien ma dik tal-interess li seta' kellu l-Professor Joseph M. Ganado, (ara foll 1220), u dik tal-fundazzjoni intimata, (ara foll 1227);
13. Semghet ix-xhieda prodotta;
14. Ezaminat id-dokumenti kopjuzi u hafna drabi xejn cari pprezentati *in atti*;
15. Semghet it-trattazzjoni orali tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet, (ara foll 1244);

Ikkunsidrat:

- 16.0. Illi l-fatti li taw lok ghall-procedura in dizamina jistghu jigu sintetikament elenkati bil-mod segwenti:
  - 16.1. Illi r-rikorrenti Robert Hornyold Strickland hu il-pro-neputi ta' Mabel Strickland, (ara foll 138);
  - 16.2. Illi *ai termini* tal-Artiklu Tmienja (8) tat-testment tal-imsemmija Mabel Strickland, datat il-11 t'Awwissu, 1979, l-imsemmi rikorrenti kien nominat mit-testatrici *de quo* bhala l-uniku eredi universali taghha. "*... subject to the limitations and conditions above and hereunder mentioned*", (ara foll 10 u 71);
  - 16.3. Illi fl-Artiklu Sebgha (7) tal-istess testment indikat fil-paragrafu precedenti, l-istess testatrici stipulat ukoll li l-imsemmi pro-neputi taghha, minkejja l-Artiklu Tnejn (2) tat-testment *de quo*, stabiliet ukoll is-segwenti:

"... I bequeath by title of legacy to my great-nephew Robert Hornyold Strickland the right of use and habitation of the guest rooms with bathroom and study at Villa Parisio provided that the enjoyment of such right shall in no way

interfere with the work of the foundation”, (ara foll 10 u 71);

16.4. Illi fl-Artiklu Tnejn (2) tal-istess testment indikat aktar qabel, (ara paragrafu numru sittax punt tnejn, (16.2.)), l-istess testatrici halliet is-segwenti bhala legat lill-Fundazzjoni Strickland, (ara foll 6 sa 8 u 69):

16.4.1. *“I. ... Villa Parisio Lija including all the contents therefore with the exception of gold, silver and other precious articles, sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks;*

“II. Five hundred and eight Ordinary Shares of one hundred Malta pounds each in the Allied Newspapers Limited namely the shares the numbers one hundred and seventy seven to one hundred and eighty six, (177 – 186) inclusive, one to one hundred and seventeen, (1 – 117), inclusive, one hundred and eighty seven to five hundred and fifty two, (187 – 552) inclusive, five hundred and seventy eight to five hundred and eighty five, (578 – 585), inclusive, and six hundred and six to six hundred and eighty five, (606 – 685), inclusive;

16.5. Illi in vista tal-istess jirrizulta assodat li dawk l-oggetti partikolari inkluzi fl-eccezzjoni riferita fl-Artiklu Tnejn I. indikat fil-pargrafu precedenti thallew espressament lir-rikorrenti;

16.6. Illi llum ir-rikorrenti Hornyold Strickland juza l-parti assenjata lilu bhala abitazzjoni meta jkun Malta, (ara foll 138);

16.7. Illi skont l-Ewwel Artiklu tal-Istatut tal-Fundazzjoni Strickland redatt ufficjalment fil-11 t’Awwissu, 1979, bhall-ewwel testment fuq riferit, (ara paragrafu numru sittax punt tnejn, (16.2.)), aktar qabel u foll 78):

“The Strickland Foundation shall have its seat at Villa Parisio, Lija, Malta. The Council of

Administration of the Foundation shall have the right to transfer the seat of the Foundation to such other place as they think fit”, (ara foll 79 u 80);

16.8. Illi l-Fundazzjoni in dizamina ghandha s-sede ufficjali taghha fl-imsemmija Villa Parisio, (ara foll 403);

16.9. Illi l-kontendenti ghandhom posizzjoni kontrastanti fir-rigward tas-segwent:

16.9.1. Il-limitu u l-estensjoni tad-dritt ta' uzu u abitazzjoni moghti lir-rikorrenti fit-testment ta' Mabel Strickland tal-11 t'Awwissu, 1979;

16.9.2. L-interpretazzjoni li ghandha tinghata lit-terminu “kontenut tal-villa”, (ara paragrafu numru sittax punt erbgha punt wiehed, (16.4.1.), aktar qabel);

16.10. Illi dan il-konfront jista' jigi sintetikament kristallizzat bil-mod segwent:

16.11. A. Ir-Rikorrenti:

16.11.1. Jaghti interpretazzjoni wiesgha tad-dritt ta' uzu u abitazzjoni lil moghti fuq Villa Parisio;

16.11.2. Illi l-interpretazzjoni tieghu tal-frazi “...gold silver and other precious articles, sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks” hi aktar estensiva minn dik moghtija mill-intimati;

16.11.3. Illi jinterpreta l-artiklu rigwardanti l-estensjoni tal-legat ta' Villa Parisio mhollija lill-fundazzjoni b'mod wiesgha;

16.12. B. L-Intimati:

16.12.1. Illi jinterpreta b'mod restrittiv id-dritt tal-uzu u abitazzjoni u fuq il-kontenut taghha moghti fuq lir-rikorrenti;

- 16.12.2. Illi filwaqt li r-rikorrenti jallega li d-dritt ta' uzu u abitazzjoni fuq il-villa *de quo* mhux limitat għall-kmamar partikolari espressament elenkati fit-testament in dizamina, izda hu estiz għall-villa kollha inkluzi l-artijiet ta' magħha anke dawk akkwistati mit-testatrici wara d-data tat-testament *de quo*, l-intimati jirreagixxu u jsostnu bil-qawwa li din ma kienitx l-intenzjoni tat-testatrici in dizamina;
- 16.12.3. Illi l-posizzjoni hi identika fir-rigward tal-assi kollha tat-testatrici ezistenti fil-villa fid-data tal-mewt tagħha d-29 ta' Novembru, 1988, (ara foll 138), bl-eccezzjoni ta' dak espressament imholli lill-fundazzjoni intimata bhala legat;
- 16.12.4. Illi f'dan ir-rigward l-intimati jsostnu li d-dritt ta' uzu u abitazzjoni mogħti lir-rikorrenti mhux estiz għall-villa kollha izda hu limitat għall-partijiet minnha espressament delineati mit-testatrici kif fuq indikat;
- 16.13. Illi għalhekk jirrizulta li l-villa in kwistjoni qegħda tintuza:
- 16.13.1. Kemm mir-rikorrenti bhala residenza ordinarja tieghu meta hu u membri oħra tal-familja jkunu Malta; u
- 16.13.2. Ukoll mill-fundazzjoni intimata bhala sede ufficjali tagħha;
- 16.14. Illi l-konflitt bejn il-kontendenti essenzjalment jikkomprenedi nuqqas ta' qbil bejniethom dwar il-limiti tad-drittijiet spettanti lilhom u kienet verament hassra li l-partijiet fallelw fit-tentattiv li din il-qorti kienet ittentat biex jaslu għal kompromess għaqli bejniethom;
- 16.15. Illi tali falliment issa wasal għat-terminazzjoni ta' din il-fazi tal-procedura li ser tigi issa analizzata fl-istruttura segwenti:
- A. Villa Parisio u l-Estensjoni tal-art annessa magħha, (ara paragrafu numru sbatax, (17.), aktar 'l quddiem);

- B. Il-Kontenut tal-Villa, (ara paragrafu numru tmienja u tletin, (38.), aktar 'l quddiem);
- C. It-Terminu “*Precious Articles*”, (ara paragrafu numru erbgha u erbghin, (44.), aktar 'l quddiem);
- D. It-Terminu “*Bound Books*”, (ara paragrafu numru wiehed u hamsin, (51.), aktar 'l quddiem);
- E. L-Uzu u Abitazzjoni: (ara paragrafu numru sitta u hamsin, (56.), aktar 'l quddiem);
- F. Ir-Rendikont tal-Esekutori Testamentarji, (ara paragrafu numru tlieta u sebghin, (73.), aktar 'l quddiem);

Ikkunsidrat:

A. Villa Parisio u l-Estensjoni tal-Art Anness maghha:

- 17. Illi t-testatrici kienet xtrat il-villa in dizamina fit-18 ta' Marzu, 1943, (ara foll 21 u 139), u dan permezz ta' kuntratt *in atti* tan-Nutar Edward Calleja Schembri;
- 18. Illi sussegwentement kienet ukoll akkwistat proprjetajiet adjacenti ghall-istess villa minghand diversi nies;
- 19.0. Illi l-kontendenti ma jaqblux jekk l-artijiet hekk akkwistati jiffurmawx parti integrali, *o meno* mill-imsemmija villa u f'dan ir-rigward, il-posizzjoni rispettiva tista' tigi delineate bil-mod segwenti:
  - 19.1. Illi r-rikorrenti jsostni sintetikament is-segwenti:
    - 19.1.1. Illi dawn l-artijiet gew akkwistati mit-testatrici wara li kienet akkwistat il-villa in kwistjoni;
    - 19.1.2. Illi ghalhekk dawn l-artijiet mhumiex parti integrali mill-villa *de quo*;

- 19.1.3. Illi konsegwenza ta' dan, dawn l-istess artijiet allura jappartjenu lilu *qua* eredi universali tat-testatrici Mabel Strickland;
- 19.2. Illi l-intimati jsostnu minflok sintetikament is-segwent:
  - 19.2.1. Illi dawn l-artijiet jiffurmaw parti integrali mill-villa in kwistjoni;
  - 19.2.2. Illi l-villa *de quo* giet imhollija b'legat lill-imsemmija fundazzjoni;
  - 19.2.3. Illi konsegwenza tal-akkwist involut, allura l-istess legat jestendi ghal dawn l-artijiet hekk sussegwentement akkwistati minn Mabel Strickland billi l-istess hu ikkonsidrat fond uniku inseparabli;
20. Illi l-artijiet in dizamina sussegwentement akkwistati minn Mabel Strickland wara li hi kienet gia` akkwistat Villa Pariso u adjacenti ghall-istess, kienu akkwistati permezz ta' kuntratti datati t-2 ta' Lulju, 1947, u l-11 ta' Jannar, 1954, (ara foll 36);
21. Illi fir-rigward tal-imsemmija artijiet li jidhru immarkati bil-kulur ahdar u roza fuq il-pjanta a foll 28 immarkata Dok. 'RS5', ir-rikorrenti ghalhekk jsostni li jappartjenu lilu, (ara foll 139);
22. Illi r-rikorrenti jibbaza t-tezi tieghu fir-rigward fuq l-Artiklu Tnejn (2) tal-ewwel testment datat il-11 t'Awwissu, 1979, (ara foll 6 u 7, u foll 67, u l-paragrafu numru sittax punt erbgha, (16.4.), li permezz tieghu l-istess testatrici halliet il-villa in kwistjoni b'legat lill-imsemmija fundazzjoni;
23. Illi l-intimati min-naha taghhom isostnu li l-artijiet li Mabel Strickland sussegwentement akkwistat effettivament jiffurmaw parti integrali mill-kumpless illum maghruf bhala Villa Parisio;
24. Illi konsegwentement l-intimati jsostnu li la l-villa in dizamina thalliet b'legat lill-fundazzjoni in kwistjoni, l-istess proprjetajiet illum formanti parti mill-kumpless maghruf bhala Villa Parisio, allura gew imhollija b'legat ukoll lill-imsemmija fundazzjoni proprju ghaliex jiffurmaw parti integrali mill-istess villa;

25. Illi jirrizulta li din kienet proprju l-intenzjoni ta' Mabel Strickland li kienet anke nifdet dawn il-proprjetajiet hekk sussegwentement minnha akkwistati biex l-istess proprjeta` tkun anke fizikament proprjeta` wahda u integra;

Ikkunsidrat:

26. Illi kif precedentement indikat l-estensjoni fil-proprjeta` immobbli *de quo* saret meta Mabel Strickland ikkonkludiet il-kuntratti datati t-2 ta' Lulju, 1947, u l-11 ta' Jannar, 1954, (ara paragrafu numru ghoxrin, (20.), aktar qabel);
27. Illi l-legat ta' Villa Parisio moghti lill-Fundazzjoni Strickland inghata ferm wara l-konsolidazzjoni tal-proprjeta` kif fuq deklinat, senjatament fil-11 t'Awwissu, 1979, (ara foll 7 u 69);
28. Illi ghalhekk ghandu jirrizulta pacifiku li l-akkwist tal-proprjeta` annessa mal-villa in kwistjoni sar ferm qabel l-oghti tal-legat *de quo*;
29. Illi jigi wkoll sottolineat f'dan l-istadju li fit-testment in dizamina taghha t-testatrici espressament stipulat is-segwent, (ara foll 6, 7 u 69):

"I bequeath in legacy to the Strickland Foundation ...

"i. the property known as Villa Parisio Lija ...";

30. Illi jigi osservat li l-uzu tat-terminu "*property*" hu indikattiv tal-fatt li t-testatrici hawn qed tirreferi ghall-possediment maghruf bl-isem Villa Parisio fis-sens kollettiv tieghu u mhux limitatament ghall-villa *sic et simpliciter*;
31. Illi ghalhekk hi l-fehma konsiderata ta' din il-qorti li meta t-testatrici specifkament issottolineat il-kelma "*property*", fl-artiklu *de quo* biex tikkwalifika l-Villa Parisio, din il-klawsola testamentarja ghandha allura necessarjament tigi interpretata u ghandha tinftiehem li hi kienet qed tinkludi l-akkwisti li gew wara x-xiri tal-imsemmija villa u ghalhekk din il-klawsola m'ghandiex tittiehed li qed tirreferi ghall-villa biss;

32. Illi ghandu jkun pacifiku li l-uzu tal-kelma “*property*” hawn riskontrat hu terminu wiesgha intizi biex jinftiehem li fil-klawsola in dizamina huma wkoll komprizi l-artijiet li kienu akkwistati mill-istess testatrici wara li kienet akkwistat il-villa *de quo*;
33. Illi l-uzu tal-istess kelma “*property*” fil-klawsola testamentarja *de quo* mhux indikattiv tal-fatt li t-testatrici riedet tifhem li qed taghti legat il-villa in kwistjoni biss;
34. Illi in vista tal-premess jirrizulta li inkluz fil-proprijeta` imhollija b’legat lill-fundazzjoni intimata hemm inkluz ukoll il-gnien, it-*tennis-court* u l-artijiet adjacenti akkwistati mill-istess testatrici;
35. Illi ghalhekk l-art indikata bil-kuluri ahdar u roza fuq il-pjanta a foll 28 immarkata Dok. ‘RS5’ u akkwistati permezz tal-kuntratti datati t-2 ta’ Lulju, 1947, u l-11 ta’ Jannar, 1954, jiffurmaw parti mill-villa in meritu;
36. Illi konsegwentement, meta t-testatrici ghaddiet il-villa in kwistjoni lill-fundazzjoni intimata permezz tal-legat in dizamina, dan il-legat ghandu jigi logikament interpretat li jinkludi fih is-segwent: - kemm il-villa *de quo*, - kemm l-artijiet li inxtraw ferm wara li inxtrat l-istess villa;
37. Illi konsegwentement l-ewwel (1) u t-tieni (2) talbiet tar-rikorrenti, (ara foll 3), ghandhom jigu respinti, filwaqt li t-tieni (2) eccezzjoni tal-fundazzjoni intimata, (ara foll 45), u l-ewwel (1) eccezzjoni sub-inciz tnejn (ii), tal-esekuturi testamentarji intimati, (ara foll 91), ghandhom jigu akkolti;

Ikkunsidrat:

B. Il-Kontenut tal-Villa:

38. Illi fir-rigward tat-tielet (3) talba tar-rikorrenti (ara foll 3), issir referenza ghas-sentenza tal-**Prim’Awla tal-Qorti Civili** fl-ismijiet **Marie Zammit vs. Anthony Zammit Tabona et**, datata **t-23 t’Ottubru, 2015** li sosstniet is-segwent:

“Fir-rigward ta’ interpretazzjoni ta’ testmenti, wiehed ghandu jhares lejn x’kienet il-volonta` tat-testatur. Madankollu meta l-kliem fit-testment hu car m’ghandux

ikun li dak il-kliem jinghata interpretazzjoni ta' x'setghet kienet il-volonta` tat-testatrici. F'dan ir-rigward issir referenza ghall-kawza **Rose Alden et vs. Raphael Pace** deciza fis-**27 ta' Gunju, 2003**, minn din il-qorti fejn inghad: 'Dan premiss, hi norma principali fit-testmenti illi wiehed ghandu jirrikorri ghall-interpretazzjoni letterali. *"Ove le parole del testament siano per se stesse chiare, non e` lecito con prove estrinseche restringere o ampliarne il senso; la disposizione deve restare quella che le parole del testament importino"* – **"Carmelina Mifsud et vs. Matilde Pullicino et."** **13 ta' Gunju, 1888 (Vol. XI pag. 633)**. Fl-istess sens huma d-decizjonijiet fl-ismijiet **"Nutar Albert E. Micallef et vs. Marietta Tonna"**, **Appell Civili, 30 ta' Ottubru 1950**, u **"Farmacista George Mallia vs. Carmela Mallia"**, **Appell Civili, 18 ta' Marzu, 1957**;

"Fis-sentenza **Giuseppe Axiak vs. Antonio Axiak et** deciza fis-**26 ta' Frar, 1945, (Volum XXXII.i.178)**, gie osservat:- "F'materja ta' interpretazzjoni testamentarja, meta d-dispozizzjoni hi cara, ghandha tircievi l-ezekuzzjoni taghha bhal ligi li t-testatur ried jimponi, u mhux permess li ssir interpretazzjoni tal-volonta` tat-testatur hlief meta l-kliem minnu uzat ikunu certament kuntrarju ghall-volonta` tieghu. L-intenzjoni tat-testatur ghandha tingibed mid-dispozizzjoni tal-istess testment konfrontati anki mad-dispozizzjoni ta' testmenti ohra tieghu, precedenti jew sussegwenti, u mhux minn materja estranea ghat-testment. U hemm bzonn li jkun hemm motivi tajba biex wiehed jirritjeni li l-kliem uzati mit-testatur kienu ntizi minnu f'sens divers mis-sens taghom naturali";

39. Illi filwaqt li jigi dikarat li din il-qorti m'ghandiex raguni ghaliex m'ghandiex tadotta l-insenjament guridiku suespost, tiddikjara wkoll li ser tapplika l-istess insenjament biex tiddetermina verament x'kienet il-volonta` tat-testatrici rizzultanti mit-testment tal-11 t'Awwissu, 1979, minnha redatt, (ara foll 6 u 67);
- 40.0. Illi fl-Artiklu Tnejn (2) tat-testment indikat fil-paragrafu precedenti, (ara foll 7 u 69), jirrizulta li t-testatrici Mabel Strickland halliet b'legat favur il-Fundazzjoni Strickland:

- 40.1. Il-proprjeta` maghrufa bhala Villa Parisio;
- 40.2. Inkluz il-kontenut kollu ta' go fiha – senjatament, “... *including all the contents thereof...*”;
- 40.3. “... *with the exception of gold, silver and other precious articles, sums of money, bank books, bound books and other documents of title and stocks*”;
41. Illi ghandu jkun pacifiku li l-frazi “... *all the contents ...*” hi frazi wieghsa u omni-komprensiva li minnha ghandu jigi biss eskluż dawk l-eccezzjonijiet specifikatament indikati mit-testatrici stess;
42. Illi ghalhekk ghandu jkun pacifiku li filwaqt li t-testatrici halliet Villa Parisio inkluz il-kontenut taghha b'legat lill-imsemmija fundazzjoni, id-deheb, fidda, artikli prezzjużi ohra, somom ta' flus, kotba tal-bank, kotba illegati u dokumenti ohra ta' titoli u *stocks* thallex lill-eredi rikorrenti;
43. Illi jirrizulta wkoll li l-kontendenti ma jaqblux fuq dak li ghandu jkun inkluz fit-terminu “*precious articles*” u fit-tifsira li ghandha tinghata lill-kliem “*bound books*”, liema termini ser jigu sintetikament investigati fil-paragrafi li gejjin;

Ikkunsidrat:

C. It-Terminu “*Precious Articles*”

44. Illi r-rikorrenti jsostni li hu intitolat ghall-oggetti prezzjużi kollha li kienu jappartjenu lil Mabel Strickland, (ara foll 3);
45. Illi pero` anke f'dan ir-rigward jirrizulta li l-kontendenti naqsu li jaslu ghall-ftehim komuni biex jifhmu liema mill-vari oggetti li kienu f'Villa Parisio kienu jikkwalifikaw bhala oggetti prezzjużi, (ara foll 607);
46. Illi f'dan ir-rigward ir-rikorrenti kien issuggerixxa li bit-terminu oggetti prezzjużi kellhom jifhmu oggetti li kellhom valur ta' mitt Lira Maltija, (Lm100.00), (ara foll 607);

47. Illi oqvjament sfortunatament jigi sottolineat li jirrizulta li l-awspikat ftehim fir-rigward ma intlahaqx;
48. Illi jigi osservat li t-terminu “... *other precious articles...*” mehud fil-kuntest fejn inkiteb fl-Artiklu Tnejn (2) tat-testment datat il-11 t’Awwissu, 1979, (ara foll 6 u 67), senjatament:

“... with the exception of gold, silver and other precious articles...”

ghandu jinftiehem bhala dawk l-oggetti l-ohra ta’ valur – u dan, fis-sens ta’ valur oggettiv tal-kelma u mhux fis-sens soggettiv taghha;

49. Illi f’dan ir-rigward ser tapplika l-limitu minimu ta’ elf euro, (€1,000.00), bhala l-limitu li minnu oggett jibda jitqies bhala “prezzjuz” skont l-imsemmi testment, u ghalhekk tiddikjara f’dan ir-rigward li kwalunkwe oggett li jinqabad f’din il-kategorija li jkun tal-valur ta’ €1,000.00 jew aktar ghandu jitqies bhala “oggett prezzjuz”;
50. Illi konsegwentement, tenut kont tal-fatt li l-istess Artiklu Tnejn (2) tat-testment in dizamina jistabbilixxi li t-testatrici halliet lill-fundazzjoni intimata l-proprjeta` maghrufa bhala Villa Parisio, inkluz il-kontenut kollu ta’ go fiha, izda mhux inkluz f’dan ir-rigward id-deheb, il-fidda u artikli prezzjuzi ohra – liema artikli prezzjuzi huma issa definiti bil-mod fuq indikat fil-paragrafu precedenti;

Ikkunsidrat:

D. It-Terminu “Bound Books”:

51. Illi f’dan ir-rigward ser tapplika wkoll l-insenjament tas-sentenza tal-**Prim’Awla tal-Qorti Civili** fl-ismijiet **Marie Zammit vs. Anthony Zammit Tabona et**, datata t-**23 t’Ottubru, 2015**, fuq gia` riferita, (ara paragrafu numru tmienja u tletin, (38.), aktar qabel), li tissottolinea li meta l-kliem fit-testment hu car m’ghandiex tinghata interpetazzjoni differenti mill-volonta` espressa mit-testatur u tigi imposta tifsira differenti min dik kif realment espressa fit-testment;

52. Illi ghalhekk il-kliem "...bound books..." kif espressi mit-testatrici fl-Artiklu Tnejn (2) sub-inciz wiehed (1), (ara foll 7 u 69), ghandhom ifissru proprju dak li qed jghidu, senjatament "*kotba illegati*";
53. Illi l-interpretazzjoni tal-fundazzjoni li dawn il-kliem jirreferu ghal "... *bond books*", (ara foll 390), mhix verosimili, m'ghandiex mis-sewwa, u qed tigi respinta minn din il-qorti;
54. Illi din il-posizzjoni qed tittiehed ghaliex jirrizulta li ma kien hemm l-ebda zball ortografiku tan-Nutar li kiteb l-istess testament anke wkoll ghaliex dan qatt ma' gie sollevat mill-partijiet fejn f'dan ir-rigward pero` ghandu jigi rimarkat li l-kalligrafija tal-istess Nutar hi verament problematika u ma kienet ta' l-ebda ghajnuna ghar-rizoluzzjoni tad-diversi vertenzi sollevati, u lanqas ghaliex tirrizulta diskrepanza fir-rigward;
55. Illi in vista tal-premess t-tielet (3) talba tar-rikorrenti ghandha tigi akkolta kemm f'dak li jirrigwarda "...*precious articles*..." u f'dak li jirrigwarda "...*bound books*...";

Ikkunsidrat:

E. Id-Dritt ta' Uzu u Abitazzjoni:

56. Illi permezz tal-Artiklu Sebgha (7) tat-testament taghha datat il-11 t'Awwissu, 1979, (ara foll 9 u 10 u foll 70 u 71), l-istess testatrici Mabel Strickland stipulat is-segwent:

"Notwithstanding the provisions of article two of this will I bequeath by title of legacy to my great nephew Robert Hornyold Strickland the right of use and habitation of the guests rooms with bathroom and study at Villa Parisio provided that the enjoyment of such right shall in no way interfere with the work of the foundation";

57. Illi permezz ta' din il-procedura r-rikorrenti qed jirrivendika d-dritt tieghu tal-uzu u tal-abitazzjoni lilhu koncess mit-testatrici biex jabita fil-villa f'dawk l-ambjenti minnu indikati fil-pjanta a foll 19 u f'dawk l-ambjenti tal-istess villa li normalment jintuzaw mill-mistiednin bhal gonna, s-sala, l-kamra tal-ikel u l-kcina;

58. Illi skont l-intimati d-dritt tal-uzu u tal-abitazzjoni koncess lir-rikorrenti hu limitat għall-kamra tas-sodda wahda, kamra tal-banju wahda u għal kcina zghira annessa mal-kamra tas-sodda;
59. Illi skont l-istess intimati r-rikorrenti hu eskluż mill-ambjenti l-oħra kollha tal-villa;
- 60.0. Illi l-qorti kellha l-opportunita` tivvizwalizza l-area in dizamina u irriskontrat is-segwenti fir-rigward, (ara foll 480):
  - 60.1. Illi l-area in dizamina hi miksija b' "cameras" tas-sigurta` stallati mill-fundazzjoni;
  - 60.2. Illi dawn il-"cameras" jeffettwaw kemm l-area appartenenti lill-fundazzjoni u dik appartenenti lir-rikorrenti u operanti erbgha u ghoxrin siegha kuljum, (ara foll 642);
  - 60.3. Illi għalkemm waqt l-istess access l-abbli rapprezentant legali tal-fundazzjoni gibed l-attenzjoni tal-qorti li dawn ma jiffukawx fuq l-area tar-rikorrenti, pero` jirrizulta li jirrestringu l-privatezza u l-azzjoni tar-rikorrenti u tal-familjari tieghu;
  - 60.4. Illi l-ezistenza tal-istess "cameras" ta' sigurta` u l-atitudini tal-membri tal-fundazzjoni fil-konfront tar-rikorrenti u tal-membri tal-familja tieghu kienet sors enormi ta' stress fuq ir-rikorrenti, (ara foll 642);
  - 60.5. Illi għalkemm hemm sitt (6) kmamar tal-banju fl-istess villa, r-rikorrenti juzaw wahda biss, (ara foll 643);
  - 60.6. Illi r-rikorrenti gie lilhom koncess l-uzu ta' kcina zghira għalkemm meta r-rikorrenti bdew juzaw l-istess villa kien hemm kcina tajba u funzjonanti li zzarmat mill-ewwel mill-fundazzjoni li b'disrispett inuman jirrizulta li poggew l-affarijiet kollha li nehew mill-istess kcina fuq is-sodda tar-rikorrenti, (ara foll 642);
61. Illi *nonostante* is-suespost l-aspett principali in dizamina jirrigwarda d-disposizzjoni testamentarja rilevanti u t-tifsira li

ghandha legalment tinghata lill-istess, (ara paragrafu numru sitta u hamsin, (56.), aktar qabel);

62. Illi hawn ukoll il-qorti hi tal-fehma li l-kliem tad-disposizzjoni testamentarja in kwistjoni jesprimu b'mod car u inekwivokabbli l-volonta` tat-testatrici;
63. Illi ghalhekk ghandu jkun pacifiku li d-dritt ta' uzu u abitazzjoni koncess lir-rikorrenti kien jirrigwarda l-kmamar hemm specifikati liema uzu pero`, ma jintralcax mal-uzu tal-villa mill-fundazzjoni intimata;
64. Illi jigi sottolineat li l-*punctum temporis* meta l-istess klawsola testamentarja tibda tapplika hu l-mewt tat-testatrici, senjatament id-29 ta' Novembru, 1988;
65. Illi ghalhekk, kif issosstni mart ir-rikorrenti meta l-fundazzjoni zarmat kcina mdaqgsa wara l-mewt ta' Mabel Strickland, poggiet dak li zarmat fuq is-sodda tar-rikorrenti u hadet l-uzu tal-kcina in kwistjoni esklussivament ghaliha, din kienet azzjoni li kienet ekwivalenti ghal uzurpazzjoni illegittima u illegali u li ghalhekk l-istess kcina ghandha titpogga fl-istat li kienet fil-mument tal-mewt tal-imsemmija Strickland;
66. Illi jigi osservat li d-dritt ta' uzu u ta' abitazzjoni hu limitat ghall-*"... guests rooms with bathroom and study ..."* u mhux ghall-ambjenti kif indikati mir-rikorrenti;
67. Illi jirrizulta pacifiku li l-intenzjoni tat-testatrici in dizamina kienet li tillimita l-uzu u l-abitazzjoni specifikatament ghall-kmamar minnha espressament indikati fl-imsemmi testment;
68. Illi ghalhekk, jirrizulta li hu ukoll pacifiku li l-kjarezza tal-hsieb espress mit-testatrici ma thalli l-ebda lok ghal interpretazzjoni kurjali;
69. Illi ghalhekk ukoll jigi sottolineat li l-ambjenti li fuqhom ir-rikorrenti ghandu d-dritt ta' uzu u abitazzjoni huma proprju dawk espressament imsemmijin fit-testment *de quo* fuq ampjament riferiti u indikati fid-dokument immarkat Dok. K 2 a foll 61;
70. Illi in vista tal-premess, huma konsegwentement eskluzi mid-dritt ta' uzu u abitazzjoni tar-rikorrenti l-partijiet l-ohra tal-villa kif

pretiz mir-rikorrenti *stante* li dawn ma gewx espressament inkluzi mit-testatrici ghal dan l-iskop;

71.0. Illi *di piu`*, fir-rigward ta' dan il-kap partikolari, taghmel is-segwenti osservazzjonijiet:

71.1. Illi fir-rigward tal-operat tal-fundazzjoni mar-rikorrenti jirrizulta li l-membri tal-bord amministrattiv u l-haddiema tal-fundazzjoni jgibu ruhhom b'mod brusku u xejn komplimentuz, liema agir mhux accettabbli f'socjeta` civili, (ara foll 643);

71.2. Illi fundazzjoni ta' din il-karatura, li taf l-ezistenza taghha lit-testatrici biex fl-operat gurnalistiku li kienet inkarigata tissorvelja, tassigura s-sovranita` tad-dritt, ghandha tassigura ukoll li tkun t'ezempju car fl-operat taghha mal-eredi maghzul tal-fundatrici taghha, u mhux tittrattah daqs li kieku kien xi persuna insinifikanti li ma jisthoqqlux il-minimu ta' rispettu uman;

71.3. Illi *di piu`* l-ammont ta' "*cameras*" ta' sigurta` li l-istess qorti rat fl-access minnha kondott jekwiparaw l-istess fond ma xi struttura li tirrikjedi protezzjoni estrema bhal xi bank jew habs u ghalhekk l-istallazzjoni tal-istess kwantitajiet jirrizultaw inutilment kopjuzi;

71.4. Illi fil-fehma tal-qorti tali uzu ta' dan l-apparat elettroniku mhux intiz ghal skopijiet ta' sigurta` legittima li stabbiliment bhal dak in dizamina jista' jisthoqqlu, izda jammonta ghall-akkaniment vulgari kontra r-rikorrenti intiz biex jinvadilu l-privatezza tieghu u tal-familjari tieghu u b'hekk jintimidhom, u mhux biex ikun hemm dik is-sigurta` mixtieqa mill-fundazzjoni;

71.5. Illi ghalhekk hi l-fehma tal-qorti li dawk il-"*cameras*" tassigurta` superfluwi intizi biss biex jintimidaw lir-rikorrenti ghandhom jigu maqluha immedjatament *stante* li qed iservu biss biex jinvadu l-privatezza tar-rikorrenti u tal-familja tieghu, u joholqulhom "*stress*" u ansjeta` bla bzonn;

- 71.6. Illi fl-ahhar nett jigi osservat ukoll li kien hemm manomissjoni ta' xi ambjenti fl-istess villa wara l-mewt tat-testatrici;
- 71.7. Illi tali manomissjoni, senjatament il-kcina riferita minn mart ir-rikorrenti li inqalghet wara li kienet mietet ir-rikorrenti, (ara foll 643), din ghandha tigi ripristinata ghall-istat li kienet fil-mument li mietet l-istess testatrici biex tkun hekk tista' tintuza mir-rikorrenti u tirrendi l-post riservat ghall-uzu u abitazzjoni mholli lilu wiehed mhux biss aktar civilizzat izda skont ix-xewqat tal-istess testatrici kif espressi fl-imsemmi testment;
72. Illi in vista tas-suespost ir-raba (4), il-hames (5), u s-sitt (6) talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu respinti pero`, dan – fid-dawl tal-osservazzjonijiet sopra elenkati;

Ikkunsidrat:

F. Ir-Rendikont tal-Esekutori Testamentarji:

73. Illi dan il-kap jirrifletti s-seba' (7) talba sottomessa mir-rikorrenti, (ara foll 3);
74. Illi f'dan ir-rigward issir referenza ghall-artiklu 778 tal-Kap 16, (minn issa 'l quddiem imsejjah Kap 16), li jistipula s-segwenti:
- “F'kaz ta' mewt, assenza, rinunzja, jew mard tal-esekutor li jkun gie mahtur wahdu, jew tal-esekutori kollha mahtura mit-testatur, l-esekuzzjoni tat-testment tibqa' mhollija f'idejn il-werrieta, kemm -il darba l-qorti ta' gurdizzjoni volontarja, bil-kunsens taghhom, jew il-qorti ta' gurdizzjoni kontenzjuza, ghal raguni tajba fuq talba ta' xi hadd li jkollu interess, ma tkunx hatret minflok, persuna ohra”;
75. Illi f'dan ir-rigward issir referenza ghad-digriet tal-Qorti Civili (Sezzjoni Gurdizzjoni Volontarja), datat is-7 t'April, 2016, li ghal raguni ta' sahha hemm indikata, itterminat l-inkarigu ta' esekutor testamentarju precedentement moghti lill-Professor Joseph M. Ganado, u ordnat minflok li l-funzjonijiet tal-

ezeutorja jghaddu f'idejn l-eredi – r-rikorrenti odjern Robert Hornyold Strickland, (ara foll 1111);

76. Illi in vista tal-inkarigu riferit fil-paragrafu precedenti jirrizulta li l-mertu fil-konfront tal-ezekutori testamentarji hu allura ezawrit;
77. Illi *di piu`*, issir ukoll referenza ghar-rendikont tal-Professor Joseph M. Ganado *qua* ezeatur testamentarju datat l-1 ta' Frar, 2013, (ara foll 655), u konsegwentement, m'hemm bzonn jinghad xejn aktar fir-rigward;
78. Illi finalment issir ukoll referenza ghall-ewwel eccezzjoni sollevata mill-ezekutori testamentarji, (ara foll 90), u *stante* li jirrizulta assodat li fil-mertu kien hemm l-immissjoni fil-pussess tal-proprjeta` kompriza fl-eredita` li ghaddiet fil-wirt tar-rikorrenti mill-ezekutori testamentarji, allura din l-eccezzjoni ghandha tigi akkolta u b'hekk l-ezekutori testamentarji intimati ghandhom ukoll jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju;

Ikkunsidrat:

- 79.0. Illi in vista tal-premess din il-qorti hi sodisfatta li r-rikorrenti issodisfa *in parte* t-talbiet tieghu introdotti fir-rikors guramentat promotur, u konsegwentement:

DECIDE:

- 79.1. Tirrespingi l-ewwel (1) u t-tieni (2) talbiet tar-rikorrenti;
- 79.2. Takkolji *in parte* it-tielet (3) talba tar-rikorrenti fil-limiti fuq indikati, (ara paragrafi numru tmienja u tletin, (38.) sa tlieta u erbghin (43.), u erbgha u erbghin (44.) sa hamsin (50.), aktar qabel);
- 79.3. Takkolji wkoll parzjalment ir-raba' (4.) talba tar-rikorrenti kif limitata aktar qabel, (ara paragrafi numri sitta u hamsin, (56.) sa tnejn u sebghin, (72.);
- 79.4. Tirrespingi l-hames (5) u s-sitt (6) talbiet tar-rikorrenti, (ara foll 3);

- 79.5. Tirrespingi s-seba' (7) talba tar-rikorrenti, (ara foll 3);
- 79.6. Takkolji t-tieni (2) eccezzjoni tal-fundazzjoni intimata, (ara foll 45);
- 79.7. Takkolji l-ewwel (1) eccezzjoni sub-inciz tnejn (ii) tal-esekutori testamentarji intimati, (ara foll 91);
- 79.8. Takkolji wkoll l-ewwel (1) eccezzjoni sub-inciz wiehed (i) tal-esekutori testamentarji intimati, (ara foll 90), u konsegwentement tillibera lill-istess esekutori testamentarji mill-osservanza tal-gudizzju, (ara paragrafu numru tmienja u sebghin, (78.), aktar qabel;
- 79.9. Bl-ispejjez ta' din il-procedura jinqasmu ugwalment bejn il-kontendenti rimanenti, senjatament Francis Naudi, fil-kwalita` tieghu fuq indikata fl-okkju ta' din il-procedura u l-Fundazzjoni Strickland.

Onor. Imhalledf Silvio Meli

DECIZJONI FINALI